

POSTANOWIENIE

Dnia 21 maja 2004 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Jerzy Kuźniar

w sprawie z wniosku E. J., W. J.
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych
o przeniesienie odpowiedzialności za zaległości składowe,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń Społecznych i Spraw
Publicznych w dniu 21 maja 2004 r.,
na skutek kasacji wnioskodawców od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...] z dnia 30 maja 2003 r.,

odrzucić kasację.

Uzasadnienie

Wyrokiem z dnia 30 maja 2003 r., Sąd Apelacyjny – rozpoznając sprawę po raz drugi - oddalił apelację wnioskodawców E. J. i W. J. (po połączeniu spraw do łącznego rozpoznania i wyrokowania) od wyroków Sądu Okręgowego-Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w B. z dnia 6 września 2001 r. w sprawie przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych o składki na ubezpieczenie społeczne, dzielając stanowisko Sądu pierwszej instancji, iż wniesione odwołania są nieuzasadnione, a odpowiedzialność wnioskodawców za zobowiązania spółki z tytułu składek na ubezpieczenie społeczne znajduje uzasadnienie w art. 47 ust. 2 ustawy z dnia 19 grudnia 1980 r. o zobowiązaniach podatkowych (jednolity tekst: Dz. U. z 1993 r. Nr 108, poz. 486 ze zm.).

Powyższy wyrok zaskarżyli kasacją wnioskodawcy i zarzucając naruszenie prawa materialnego – art. 11 ust. 1 pkt 1 i art. 35 ustawy z dnia 25 listopada 1986 r. o organizacji i finansowaniu ubezpieczeń społecznych (jednolity tekst: Dz. U. z 1989 r. Nr 25, poz.137 ze zm.), art. 40 ust. 1 i 47 ust. 2 ustawy o zobowiązaniach podatkowych, a także naruszenie przepisów postępowania „w tym niewyjaśnienie wszystkich istotnych okoliczności podnoszonych przez skarżących (...) wobec czego powstał stan niezgodny z art. 2 i 217 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej (...)”, wnieśli o jego zmianę „poprzez uchylenie i ustalenie, że wnioskodawcy nie mają obowiązku wynikającego z decyzji (...)” ewentualnie jego uchylenie i przekazanie sprawy Sądowi Apelacyjnemu do ponownego rozpoznania. W konkluzji kasacji stwierdzono, że „problemy prawne podniesione w kasacji są istotne i wymagają rozstrzygnięcia przez Sąd Najwyższy (...)”.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zważywszy, że wstępne badanie kasacji odbywa się przed jej rozpoznaniem, a więc przed podjęciem oceny, czy przytoczone w kasacji podstawy są usprawiedliwione (art. 393¹¹ - art. 393¹³ k.p.c.), należy dojść do wniosku, iż Sąd Najwyższy powinien dysponować argumentami strony skarżącej, które - jej zdaniem - uzasadniają przyjęcie kasacji do rozpoznania. Bez tych argumentów, nawiązujących wprost do treści art. 393 k.p.c. kasacja byłaby środkiem odwoławczym niezupełnym, a selekcja wnoszonych kasacji, dokonywana przez Sąd Najwyższy w ramach badania wstępnego - nazbyt dowolna. Należy jeszcze zwrócić uwagę, że ustawodawca dzieląc przepis art. 393³ k.p.c. na dwa paragrafy wyraźnie rozgraniczył wymagania konstrukcyjne kasacji, których spełnienie sprawia, że podejmowana przez stronę czynność procesowa nosi cechy kasacji (jest kasacją), od wymagań stawianych kasacji jako pismu procesowemu. Taka metoda konstruowania środków prawnych jest zresztą charakterystyczna dla wszystkich, znanych kodeksowi postępowania cywilnego, środków odwoławczych (apelacji - art. 368, i zażalenia - art. 394 § 3).

Prawodawca doprowadził do jednoznacznego wyodrębnienia i określenia w § 1 tych wymagań kasacji, które doktryna określa mianem jej "cech istotnych (kreatywnych)" (uzasadnienie postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 9 listopada 2000 r. II CKN 1385/00 – OSNC 2001 nr 3 poz. 51). Zgodnie więc z art. 393³ § 1

k.p.c., kasacja - obok oznaczenia zaskarżonego orzeczenia ze wskazaniem zakresu zaskarżenia, przytoczenia podstaw kasacyjnych i ich uzasadnienia oraz wniosku o uchylenie lub zmianę orzeczenia z oznaczeniem zakresu uchylenia lub zmiany - powinna zawierać także przedstawienie okoliczności uzasadniających jej rozpoznanie. W uzasadnieniu postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 30 maja 2001 r. III CZ 36/01 (OSNC 2002 nr 2 poz. 22) sformułowano pogląd, że „stawiane kasacji wysokie wymagania profesjonalne (por. art. 393² k.p.c.) są wystarczającym oparciem dla tezy, że okoliczności uzasadniające rozpoznanie kasacji powinny być, podobnie jak pozostałe elementy przewidziane w art. 393³ § 1 k.p.c., przedstawione jako odrębny typograficznie element pisma procesowego, obok oznaczenia zaskarżonego orzeczenia ze wskazaniem zakresu zaskarżenia, przytoczenia podstaw kasacyjnych i ich uzasadnienia, a także wniosku o uchylenie lub zmianę orzeczenia z oznaczeniem zakresu żądanego uchylenia lub zmiany. Kasacja powinna być zatem tak skonstruowana i zredagowana, aby zarówno przeciwnik procesowy, jak i Sąd Najwyższy, nie musiał poszukiwać w wywodzie kasacyjnym, a tym bardziej domyślać się wszystkich jej elementów.

Podkreślić przy tym należy, że przedstawienie okoliczności uzasadniających rozpoznanie kasacji nie może być powołaniem okoliczności dowolnych, istotnych tylko w ocenie samej strony. Muszą one ściśle nawiązywać do przesłanek odmowy przyjęcia kasacji do rozpoznania wskazanych w art. 393 k.p.c.

Nałożenie na skarżącego tego obowiązku powoduje istotne podwyższenie wymagań fachowych, którym powinien sprostać autor kasacji. W związku z powyższym należy wyrazić pogląd, że błędy kasacji w zakresie przedstawienia okoliczności uzasadniających jej rozpoznanie (art. 393³ § 1 pkt 3 k.p.c.) nie podlegają naprawieniu w sposób przewidziany dla usuwania braków formalnych pisma procesowego, co powoduje odrzucenie kasacji bez wzywania o uzupełnienie tego braku. Kasacja nie respektująca powyższych wymagań należy do kategorii kasacji niedopuszczalnych w rozumieniu art. 393⁵ k.p.c. (por. postanowienie z dnia 9 listopada 2000 r., II CKN 1385/00, OSN 2001 r., z. 3, poz. 51).

W niniejszej kasacji nie zostały przedstawione okoliczności, o jakich mowa w art. 393³ § 1 pkt 3 k.p.c. Nie jest bowiem spełnieniem wymogu płynącego z tego

przepisu stwierdzenie, że „problemy prawne podniesione w kasacji są istotne i wymagają rozstrzygnięcia przez Sąd Najwyższy (...)”, bez określenia tych problemów i wskazania, że w okolicznościach sprawy faktycznie występują.

Z tych wszystkich względów, kasację należało odrzucić jako niedopuszczalną na podstawie art. 393⁷ § 2 k.p.c.